

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o ułatwieniach w odprawie granicznej,

sporządzona w Warszawie dnia 29 lipca 1992 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 29 lipca 1992 r. została sporządzona w Warszawie Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o ułatwieniach w odprawie granicznej w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o ułatwieniach w odprawie granicznej

Rzeczpospolita Polska i Republika Federalna Niemiec

— kierując się pragnieniem dalszego umacniania sąsiedzkich stosunków,

— dążąc do usprawnienia współpracy w dziedzinie ułatwiania odprawy granicznej w ruchu kolejowym, drogowym i żegludze między obydwoma Państwami,

— uwzględniając postanowienia Traktatu z dnia 14 listopada 1990 r. między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o potwierdzeniu istniejącej między nimi granicy i Traktatu z dnia 17 czerwca 1991 r. między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

1. W rozumieniu niniejszej umowy następujące określenia oznaczają:

a) „odprawa graniczna” — wykonywanie wszystkich przepisów Umawiających się Stron, które mają zastosowanie

wanie przy przekraczaniu granicy przez osoby oraz w przywozie, wywozie i przewozie towarów, łącznie ze środkami transportu, lub wartości podlegających przepisom dewizowym,

b) „Państwo zwierzchnie” — państwo, na którego terytorium druga Umawiająca się Strona tworzy wysunięte służbowe placówki graniczne lub poleca swoim funkcjonariuszom dokonywanie odprawy granicznej,

c) „Państwo sąsiednie” — druga Umawiająca się Strona,

d) „funkcjonariusze” — osoby, które należą do właściwych dla dokonywania odpraw granicznych urzędów i wykonują czynności służbowe w wysuniętych służbowych placówkach granicznych lub środkach komunikacji podczas jazdy, a także te osoby, które są upoważnione do wykonywania nadzoru służbowego,

e) „strefa” — obszar Państwa zwierzchniego, w którym funkcjonariusze Państwa sąsiedniego są uprawnieni do dokonywania odprawy granicznej.

2. Strefy, w których funkcjonariusze Państwa sąsiedniego mogą wykonywać swoje czynności na terytorium Państwa zwierzchniego, ustala się w drodze odpowiednich porozumień między właściwymi organami obydwu Stron.

Artykuł 2

1. Umawiające się Strony podejmują wszelkie niezbędne środki w celu ułatwienia i przyspieszenia odprawy granicznej w ruchu kolejowym, drogowym i żegludze między obydwooma Państwami, jak również w tranzycie.

2. Umawiające się Strony zezwalają, aby służbowe placówki graniczne jednej Umawiającej się Strony lub funkcjonariusze tych placówek zgodnie z ustępem 3 dokonywali odprawy granicznej na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

3. Właściwe organy Umawiających się Stron określają w drodze odpowiednich porozumień, w jakich przypadkach i w jakim zakresie będzie dokonywana odprawa graniczna jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony. Mogą uzgodnić dokonywanie odpraw granicznych podczas ruchu pociągów i statków na określonych odcinkach, jak również utworzenie wysuniętych służbowych placówek granicznych jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

4. Umawiające się Strony zastrzegają sobie w szczególnych okolicznościach, na krótki okres i przejściowo, przesunięcie kontroli z powrotem z Państwa zwierzchniego na własne terytorium. Państwo zwierzchnie powinno być wcześniej powiadomione o takim przesunięciu.

Artykuł 3

1. Do odprawy granicznej dokonywanej przez funkcjonariuszy Państwa sąsiedniego w Państwie zwierzchnim stosuje się przepisy Państwa sąsiedniego, zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy. Poza tym obowiązuje prawo Państwa zwierzchniego.

2. Funkcjonariuszom Państwa sąsiedniego wolno, jeśli niniejsza umowa nie stanowi inaczej, stosować w Państwie zwierzchnim wszystkie przepisy swojego Państwa dotyczące odprawy granicznej, łącznie z uregulowaniem odpowiednich uprawnień w taki sam sposób oraz w takim samym zakresie i z takimi samymi skutkami, jak we własnym Państwie.

3. Dokonane przez funkcjonariuszy Państwa sąsiedniego czynności urzędowe w obrębie strefy określonej w artykule 1 ustęp 2 uważa się za dokonane w gminie Państwa sąsiedniego, na którego terytorium znajduje się przejście graniczne.

4. W przypadku naruszenia w obrębie strefy przepisów Państwa sąsiedniego określonych w artykule 1 ustęp 1 lit. a) uważa się to naruszenie za dokonane w gminie określonej w ustępie 3.

Artykuł 4

1. Odprawę graniczną Państwa wyjazdu przeprowadza się przed odprawą graniczną Państwa przyjazdu, z zastrzeżeniem ustępu 4.

2. Po rozpoczęciu odprawy granicznej Państwa wyjazdu wolno funkcjonariuszom Państwa przyjazdu zacząć odprawę graniczną osób i towarów, łącznie ze środkami transportu, oraz wartości podlegających przepisom dewizowym, odprawionych już przez funkcjonariuszy Państwa wyjazdu; obowiązuje to również, gdy Państwo wyjazdu zrezygnowało z odprawy granicznej. Państwo wyjazdu może w wyjąt-

kowych przypadkach odmówić wydania zgody na rozpoczęcie odprawy granicznej przez funkcjonariuszy Państwa przyjazdu, dopóki odprawa graniczna Państwa wyjazdu nie została zakończona.

3. Po rozpoczęciu odprawy granicznej Państwa przyjazdu, przy zachowaniu warunków ustępu 2, funkcjonariuszom Państwa wyjazdu nie wolno powracać do dokonanych czynności odprawy granicznej ani podejmować ich na nowo, chyba że zainteresowana osoba domaga się tego, a funkcjonariusze Państwa przyjazdu zgodzą się na to.

4. Funkcjonariuszom Umawiających się Stron wolno odstąpić za obopólną zgodą od kolejności przewidzianej w ustępie 1, jeżeli służy to przyspieszeniu odprawy granicznej. W tych wyjątkowych przypadkach funkcjonariuszom Państwa przyjazdu wolno dokonać zatrzymania lub zajęcia towarów dopiero po zakończeniu odprawy granicznej przez funkcjonariuszy Państwa wyjazdu. Jeśli chcą oni zastosować taki środek, doprowadzają osoby i dostarczają towary, łącznie ze środkami transportu, oraz wartości podlegające przepisom dewizowym funkcjonariuszom Państwa wyjazdu w przypadku, gdy odprawa graniczna Państwa wyjazdu takich osób i towarów nie jest jeszcze zakończona. W razie gdy funkcjonariusze Państwa wyjazdu chcą ze swej strony dokonać zatrzymania lub zajęcia, przysługuje im pierwszeństwo bez uszczerbku dla artykułu 5.

5. Kwoty pieniężne pobrane przy odprawie granicznej przez funkcjonariuszy Państwa sąsiedniego w Państwie zwierzchnim lub urzędowo tam przez nich wwieszone oraz zajęte lub skonfiskowane towary, łącznie ze środkami transportu, oraz wartości podlegające przepisom dewizowym mogą być przekazywane do Państwa sąsiedniego.

Artykuł 5

1. Do określonych w artykule 3 ustęp 2 uprawnień należy również prawo do zatrzymania, prewencyjnego zatrzymania i odesłania. Funkcjonariusze Państwa sąsiedniego nie są jednak uprawnieni do zatrzymywania obywateli Państwa zwierzchniego na jego terytorium, prewencyjnego zatrzymania, przetrzymywania ich w areszcie oraz przekazywania do Państwa sąsiedniego. Wolno im natomiast doprowadzić te osoby do własnej wysuniętej służbowej placówki granicznej, albo — jeśli taka nie istnieje — do placówki granicznej Państwa zwierzchniego w celu pisemnego sporządzenia protokołu o stanie sprawy.

2. Przy stosowaniu środków określonych w ustępie 1 konieczne jest niezwłoczne przywołanie funkcjonariusza Państwa zwierzchniego.

3. Prawo azylu Państwa zwierzchniego pozostaje nie naruszone.

Artykuł 6

1. Na drogach wyznaczonych dla ruchu osobowego i towarowego, prowadzących od granicy państwowej do znajdujących się w Państwie zwierzchnim wysuniętych służbowych placówek granicznych Państwa sąsiedniego, obowiązują przepisy o odprawie granicznej obydwu Państw, przy czym przepisy Państwa wyjazdu stosuje się przed przepisami Państwa przyjazdu.

2. Przestrzeganie przepisów obydwu Państw nadzorują właściwe placówki graniczne Państwa zwierzchniego. W przypadku naruszenia tych przepisów, nie naruszają

postanowień artykułu 5, zatrzymane osoby i zabezpieczone towary, łącznie ze środkami transportu, oraz wartości podlegające przepisom dewizowym przekazuje się najpierw placówkom granicznym Państwa wyjazdu, w celu przeprowadzenia odprawy granicznej.

Artykuł 7

1. Osobom, którym funkcjonariusze Państwa przyjazdu nie zezwolą na przekroczenie granicy, nie wolno zabronić powrotu do Państwa wyjazdu; w razie potrzeby mogą one zostać przymusowo odesłane z powrotem przez funkcjonariuszy Państwa przyjazdu.

2. Uregulowania zawarte w ustępie 1 stosuje się odpowiednio do towarów, łącznie ze środkami transportu, oraz wartości podlegających przepisom dewizowym.

Artykuł 8

1. Właściwe służbowe placówki graniczne Umawiających się Stron współdziałają przy dokonywaniu odprawy granicznej i udzielają sobie wzajemnej pomocy stosownie do uregulowań zawartych w niniejszej umowie. Przekazują sobie również dane identyfikacyjno-osobowe, niezbędne do dokonania odprawy granicznej.

2. Zakres i zasady współdziałania i udzielania sobie pomocy stosownie do ustępu 1 mogą być określone w drodze porozumienia między właściwymi organami Umawiających się Stron.

3. Przekazywanie danych identyfikacyjno-osobowych stosownie do niniejszej umowy odbywa się zgodnie z przepisami wewnętrznymi; przekazanie to podlega uregulowaniom zawartym w załączniku, z uwzględnieniem przepisów prawnych obowiązujących każdą ze Stron.

Artykuł 9

Funkcjonariusze Państwa sąsiedniego mogą, na podstawie legitymacji służbowej zaopatrzonej w zdjęcie, udawać się do służbowej placówki w Państwie zwierzchnim, w której wykonują swoje czynności służbowe.

Artykuł 10

Funkcjonariusze Państwa sąsiedniego, którzy stosownie do niniejszej umowy pełnią służbę w Państwie zwierzchnim, mogą przy pełnieniu służby nosić ubranie służbowe i broń służbową, jak również prowadzić psy służbowe. Użycie przez nich broni w Państwie zwierzchnim może nastąpić jedynie w przypadku obrony koniecznej.

Artykuł 11

Przepisy karne Państwa zwierzchniego chroniące jego funkcjonariuszy i wykonywane przez nich czynności służbowe stosuje się również do czynów karalnych skierowanych przeciwko funkcjonariuszom Państwa sąsiedniego podczas pełnienia przez nich służby w Państwie zwierzchnim lub w związku z tą służbą.

Artykuł 12

1. Pracujący w Państwie zwierzchnim funkcjonariusze Państwa sąsiedniego podlegają przepisom prawnym Państwa

zwierzchniego, z uwzględnieniem przewidzianych w niniejszej umowie ograniczeń i bez naruszenia przepisów międzynarodowego prawa prywatnego.

2. W razie popełnienia czynów karalnych w Państwie zwierzchnim przez funkcjonariuszy Państwa sąsiedniego, właściwa placówka służbowa Państwa zwierzchniego powiadamia niezwłocznie placówkę sprawującą nadzór służbowy nad tym funkcjonariuszem.

Artykuł 13

1. Dochodzenie roszczeń z tytułu odpowiedzialności służbowej za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszy Państwa sąsiedniego podczas pełnienia służby w Państwie zwierzchnim podlega przepisom prawnym Państwa sąsiedniego i odbywa się przed jego sądami. Obywatele Państwa zwierzchniego są traktowani w zakresie tych roszczeń na równi z obywatelami Państwa sąsiedniego.

2. W razie zabójstwa lub uszkodzenia ciała funkcjonariusza Państwa sąsiedniego, jak również zniszczenia bądź uszkodzenia rzeczy będących w jego posiadaniu — w czasie pełnienia przez niego służby w Państwie zwierzchnim — roszczenia o odszkodowanie za wyrządzone szkody podlegają przepisom prawnym Państwa sąsiedniego.

3. Do wyrokowania w sprawach o odszkodowania z tytułu roszczeń za wyrządzone szkody określone w ustępie 2 właściwe są sądy tej z Umawiających się Stron, na której terytorium miało miejsce działanie, z którego szkoda wynikła, lub gdzie sprawca ma miejsce stałego pobytu. Właściwy jest także sąd, w którego okręgu powód ma miejsce stałego pobytu.

Artykuł 14

1. Wszystkie przedmioty przeznaczone do użytku służbowego, które pracujący w Państwie zwierzchnim funkcjonariusze Państwa sąsiedniego wwożą lub wywożą, są wolne od ceł i innych opłat.

2. Zwolnione od cła i innych opłat są także przedmioty osobistego użytku, wraz z produktami spożywczymi, które funkcjonariusze zabierają ze sobą w drogę na służbę i ze służby i które są potrzebne im podczas ich służbowego pobytu w Państwie zwierzchnim.

3. Pojazdy służbowe i pojazdy własne, którymi funkcjonariusze Państwa sąsiedniego wjeżdżają do Państwa zwierzchniego w celu pełnienia służby i wracają do Państwa sąsiedniego, zwolnione są, przy zachowaniu odpowiednich środków kontrolnych, od ceł i innych opłat. Nie składa się zabezpieczenia.

4. Zakazów i ograniczeń w przywozie i wywozie nie stosuje się wobec przedmiotów i pojazdów wymienionych w ustępach 1—3.

Artykuł 15

1. Odpowiedniej placówce Państwa zwierzchniego przekazuje się pisemny wykaz funkcjonariuszy Państwa sąsiedniego, którzy na podstawie niniejszej umowy będą regularnie pracować w Państwie zwierzchnim, wraz z podaniem ich dat urodzenia i stopni służbowych.

2. Każda Umawiająca się Strona usunie lub odwoła swoich funkcjonariuszy z pełnienia służby na obszarze drugiej Umawiającej się Strony na jej uzasadnione żądanie.

Artykuł 16

1. Umawiające się Strony udzielą swoim wysuniętym służbowym placówkom granicznym wszystkich niezbędnych uprawnień do dokonywania odpraw granicznych, wynikających z potrzeb ruchu granicznego.

2. Uprawnienia do dokonywania odpraw granicznych i czas pracy dla służbowych placówek granicznych obu Stron ustala się w miarę możliwości tak, aby sobie odpowiadały.

Artykuł 17

Pomieszczenia służbowe wysuniętych placówek granicznych oznacza się tablicami urzędowymi i symbolami suwerenności Państwa sąsiedniego. Napisy na pomieszczeniach służbowych Państwa sąsiedniego należy umieszczać w językach polskim i niemieckim.

Artykuł 18

1. Wysunięte służbowe placówki graniczne mają prawo do utrzymywania porządku w przydzielonych im do wyłącznego użytku pomieszczeniach i usuwania osób, które przeciwko temu porządkowi wykroczą. Właściwe placówki i funkcjonariusze Państwa zwierzchniego, na wniosek, udzielą im przy tym pomocy.

2. Dokumenty służbowe Państwa sąsiedniego nie podlegają kontroli Państwa zwierzchniego.

Artykuł 19

Przedmioty służące do użytku służbowego w wysuniętych służbowych placówkach granicznych zwolnione są w przywozie i wywozie od cel i innych opłat. Nie stosuje się do tych przedmiotów zakazów i ograniczeń obowiązujących w przywozie i wywozie.

Artykuł 20

1. Funkcjonariuszom Państwa sąsiedniego wolno przewozić, bez pośrednictwa administracji pocztowej i uiszczania opłat pocztowych, służbową korespondencję, paczki, pieniądze i przesyłki wartościowe przeznaczone dla wysuniętych placówek granicznych lub wysłane przez nie do Państwa sąsiedniego.

2. Przesyłki te podlegają kontroli celnej i dewizowej tylko w przypadkach podejrzenia popełnienia czynu karalnego. Do takiej kontroli należy włączyć funkcjonariusza Państwa sąsiedniego.

3. W celu uniknięcia nadużyć przesyłki powinny być zaopatrzone w pieczęć służbową wysyłającej placówki służbowej.

Artykuł 21

1. Państwo zwierzchnie zezwoli na założenie i korzystanie, bez opłat, z urządzeń łącznościowych i urządzeń do elektronicznego przetwarzania danych, potrzebnych wyłącznie do działalności wysuniętych placówek granicznych i do dokonywania odpraw granicznych w środkach komunikacji podczas jazdy, jak również przyłączenie ich do odpowied-

nich urządzeń Państwa sąsiedniego, z zastrzeżeniem zwrotu ewentualnych kosztów założenia i eksploatacji. Korzystanie z tych urządzeń traktuje się jako wewnętrzną komunikację Państwa sąsiedniego.

2. Właściwe organy Umawiających się Stron uzgodnią niezbędne przedsięwzięcia związane z ustępem 1.

Artykuł 22

1. Agencje celne/spedytorzy graniczni Państwa sąsiedniego mogą w wysuniętej służbowej placówce granicznej Państwa sąsiedniego na terytorium Państwa zwierzchniego wykonywać wszelkie czynności związane z odprawą graniczną, do których wykonywania są oni uprawnieni w Państwie sąsiednim. Wykonywanie tych czynności podlega przepisom prawnym Państwa sąsiedniego. Agencje celne/spedytorzy graniczni Państwa sąsiedniego oraz ich personel są zwolnieni od wymogu posiadania dodatkowego zezwolenia Państwa zwierzchniego na prowadzenie działalności gospodarczej oraz zezwolenia na pracę.

2. Czynności agencji celnych/spedytorów granicznych Państwa sąsiedniego przy służbowych placówkach Państwa zwierzchniego podlegają przepisom prawnym Państwa zwierzchniego.

3. Właściwe organy Umawiających się Stron mogą ustalać — w drodze porozumień dotyczących wykonywania odprawy granicznej jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony — warunki organizacyjno-techniczne wykonywania czynności przez agencje celne/spedytorów granicznych w Państwie zwierzchnim, z uwzględnieniem miejscowych warunków.

4. Właściwe organy Państwa zwierzchniego decydują w porozumieniu z właściwymi organami Państwa sąsiedniego, w jakich przypadkach i w jakim zakresie agencjom celnym/spedytorom granicznym udostępnia się, za opłatą, pomieszczenia biurowe lub place w celu budowy budynków biurowych przy poszczególnych granicznych placówkach służbowych.

5. Przekraczanie granicy przez osoby wymienione w powyższych ustępach i ich pobyt w Państwie zwierzchnim regulowane są przez ogólne postanowienia tego Państwa, z tym że obywatele Umawiających się Stron zwolnieni są z obowiązku wizowego.

Artykuł 23

1. Właściwe organy ustalą w drodze porozumienia:

- a) niezbędne pomieszczenia służbowe i urządzenia dla granicznych placówek służbowych Państwa sąsiedniego,
- b) związany z tym udział w kosztach budowy albo czynsz, a także opłaty za oświetlenie, ogrzewanie, sprzątanie itp.,
- c) przedziały i urządzenia udostępniane funkcjonariuszom dokonującym odprawy granicznej podczas jazdy środka komunikacji.

2. Jeżeli administracja kolejowa Państwa sąsiedniego zapewnia pomieszczenia służbowe dla granicznych placówek służbowych, zakwaterowanie dla funkcjonariuszy oraz inne świadczenia, administracja kolejowa Państwa zwierz-

chniego zobowiązana jest do spełnienia, za zwrotem kosztów, odpowiednich próśb administracji kolejowej Państwa sąsiedniego.

3. Koleje i przedsiębiorstwa żeglugowe zapewnią bezpłatnie przejazdy, przedziały w pociągach oraz kabiny na statkach, potrzebne funkcjonariuszom Państwa sąsiedniego dokonującym odprawy granicznej podczas jazdy.

Artykuł 24

Różnice zdań w wykładni lub stosowaniu niniejszej umowy powinny być usuwane przez właściwe organy Umawiających się Stron. Nie wyłącza to drogi dyplomatycznej.

Artykuł 25

Właściwe organy Umawiających się Stron mogą w ramach niniejszej umowy uzgadniać bezpośrednio ze sobą przedsięwzięcia potrzebne do jej realizacji.

Artykuł 26

1. Umowa niniejsza podlega ratyfikacji. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi możliwie jak najszybciej w Bonn.

2. Umowa niniejsza wejdzie w życie po upływie miesiąca od dnia, w którym Umawiające się Strony dokonały wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

3. Umowa niniejsza zawarta jest na czas nie określony. Może być ona w każdym czasie wypowiedziana w drodze dyplomatycznej poprzez notyfikację. W takim przypadku traci moc po upływie sześciu miesięcy od dnia wypowiedzenia.

Umowę niniejszą sporządzono w Warszawie dnia 29 lipca 1992 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i niemieckim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

W imieniu
Rzeczypospolitej Polskiej
K. Skubiszewski

W imieniu
Republiki Federalnej Niemiec
K. Kinkel

Załącznik

UNORMOWANIA OBOWIĄZUJĄCE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY PRZY PRZEKAZYWANIU DANYCH IDENTYFIKACYJNO-OSOBOWYCH

1. Odbiorca może wykorzystywać dane tylko do wskazanego celu i na warunkach określonych przez Umawiającą się Stronę przekazującą dane.

2. Odbiorca informuje Umawiającą się Stronę przekazującą dane na jej wniosek o wykorzystaniu przekazanych danych i osiągniętych dzięki temu wynikach.

3. Dane identyfikacyjno-osobowe mogą być przekazywane wyłącznie właściwym granicznym placówkom służbowym, jak również organom ścigania. Dalsze przekazywanie danych może nastąpić tylko za zgodą urzędu, który dane przekazał.

4. Umawiająca się Strona przekazująca dane zobowiązana jest zwracać uwagę na ich prawidłowość, przekazywać je w niezbędnym zakresie oraz proporcjonalnym stosunku do celu, dla jakiego są one przekazywane. Należy przy tym uwzględnić zakaz przekazywania danych zgodnie z obowiązującym prawem narodowym. Jeśli okaże się, że przekazano nieprawidłowe dane identyfikacyjno-osobowe lub dane, których nie wolno było przekazać, należy o tym niezwłocznie poinformować odbiorcę. Jest on zobowiązany do skorygowania lub zniszczenia danych.

5. Osobie zainteresowanej, na jej wniosek, należy udzielić informacji odnośnie do danych jej dotyczących, jak również o zamierzonym celu ich użycia. Informacji takiej nie udziela się jednak, jeżeli okaże się, że interes publiczny

przemawiający za jej nieudzieleniem przeważa nad interesem osoby zainteresowanej. Poza tym osoba zainteresowana ma prawo uzyskać posiadane dane jej dotyczące zgodnie z prawem tej Umawiającej się Strony, na której terytorium złożono wniosek o udzielenie informacji.

6. Jeżeli ktoś poniósł szkodę na skutek niezgodnego z prawem działania dokonanego w ramach wymiany danych, dokonanej na podstawie niniejszej umowy, odpowiedzialność ponosi strona, która dane otrzymała, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym. Strona ta nie może w celu odciążenia siebie powoływać się wobec osoby poszkodowanej na to, że szkoda spowodowana została przez Stronę przekazującą dane.

7. Umawiająca się Strona przekazująca dane wskazuje przy przekazywaniu danych na termin wymazania danych zgodnie z jej prawem.

8. Umawiające się Strony zobowiązane są do odnotowywania w aktach faktu przekazania i otrzymania danych identyfikacyjno-osobowych.

9. Umawiające się Strony są obowiązane skutecznie chronić przekazane dane identyfikacyjno-osobowe przed dostępem do nich osób nieuprawnionych, zmianami bez upoważnienia Strony przekazującej i udostępnianiem osobom niepowołanym.

Po zaznajomieniu się z powyższą umową w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 12 maja 1994 r.

Minister Spraw Zagranicznych: *A. Olechowski*

L.S.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*